

DEBRECZENI SZEMLE

IRODALMI, SZINHÁZI, ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 "
Negyed évre	3 "
Vidéki előfizetők bélyegköltése egész évre	2 "

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SZATHMÁRY ZOLTÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal Simonffy-utca 1 c földszint balra. (Piacz felől 3-ik ajtó.)

Hirdetések feladhatók a Thaisz-nyomdában és Thaisz Arthur papirkereskedésében (Piac-u. 7)

Katonák karácsonya

Negyvennyolcz óta soha sem volt Magyarországnak olyan szomorú Karácsonya, mint az idej lesz. És nem vigasztal bennünket az a tudat, hogy am fivelt világ nemzeteinek meg talán soha sem volt ilyen küzdelemteljes karácsonyuk, mint amilyen előtt ezidőszerint állanak.

Aligha lesz olyan család, amelyiknek kedves tagja ne hiányozna a szeretet ünnepén az ünnepi vacsora asztalától, sok gyerek, kedves és szülő nem érezhet zavartalan boldogságot a karácsonyfa mellett. És nagyon-nagyon sokan lesznek, akiknél a felgyújtott karácsonyi gyertyák fénye a szempillákon rezgő könnyeken törik meg és nagyon sokak számára hiányozni fog a karácsonyi örömök legparányibb érzése is s csupán szenvedések, szomorú indulatok fognak betölteni — számtalan árva sziveket.

Messze idegenben pedig nem fogják a családi örömök tüznél melegíteni sziveiket azok, akik a földalatti kalyibákban, lövészárkokban töltik majd a harangszó nélküli ünnepnapokat és sajnos, nemcsak a családi élet melegsége fog hiányozni körülöttük, de mindennemű fizikai melegsége is.

Sok szenvedésteljes napok, hetek, sőt hónapok után, melyen kiellen karácsonyok lenne azoknak, akik miérettünk, a haza üdvéért hősi küzdelmeket folytattak délen és északon, ha nem érkeznének meg számukra azok az apró kis csomagok, amelyek ha nem is jelentenek, a maguk szerény méreteivel a mi itthonmaradottak szeretetének nagyságát, de mégis hírül vinnék hozzájuk a mi karácsonyi üdvözlötünket, egy megpróbáltatásokon keresztül ment szegény nemzet emlékezésének apró kis virágait.

Nem az értéket tekintenek a mi küzdő katonáink eme ajándékokban, hanem köszöntését, karácsonyi üdvözlötét itthonmaradottjaiknak. — És a kedves emlékek felrajzanának a kietlen lövészárkokban, maguképitette szűk kunyhócskákban s pótolnák azok melegségét, betöltenék azok kietlenségét, sivárságát.

Egyetlen katonának sem szabad karácsonyi ajándék nélkül maradni. Hazulról, a katonai parancsnokság megkerülésével úgy sem lehet ajándékot küldeni szeretettetteinknek. Adakozzunk tehát mindannyian a parancsnokság közös pénztárába, mert csak ezuton juthatnak ajándékhoz a mihozzánk közel állók is.

Adakozzék pedig mindenki a saját anyagi

körülményei szerint. Hiszen a szeretet ünnepén minden egyes ajándék fillér a Krisztus által hirdetett, de valamennyi vallás fődogmáját képező emberszeretet szolgálatába sorakozik.

Még most, az adakozások, jótékony áldozatok korszakában sem képzelhető el kedvesebb jótékony cselekedet, mint amellyel a harctéren levő katonáink karácsonyi örömeit szerezhethjük meg.

Küldjük el tehát karácsonyi adományainkat a Hadsegélyző Hivatalnak (Budapest). Lehetőleg gyorsan pedig, hogy egyetlen katonánk se maradjon ünnepi ajándék nélkül.

Spektator.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

DEBRECZENBEN, KISTEMPLOM-BAZÁR.

Menyasszonyi kelengye. Kész fehérnemű. Női divat és szőnyegáruház.

SZABOTT ÁRAK. ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS.

— **Tisza István** gróf a németek főhadiszállására ment. Csodálatos ennek a kiváló államférfinak az energiája. De van ebben az utazásban más csodálatos is. Az nevezetesen, hogy mint annak idején Bismark Németországot, most ő képviseli a közös monarchiát, mint polgár államot a harctéren... Eszünkbe jutnak pedig nem is régi idők, mikor arról panaszkodtunk, hogy a magyarságnak nincs külpolitikai képviselete, hogy csak az osztrákokat ismerik a külföldön... És most nem a külügyminiszter, nem is osztrák, hanem tőzsgyökeres magyar nevű államférfi megy fontos küldetésben a szövetségi birodalom harci-szállására... Mintha csakugyan megváltoztak volna az idők. Mintha egy ember energiája, többet érne minden propagandánál, mintha egy nemzet vitézsége a külföldet jobban megtanítaná az általános tiszteletre minden újságcikknél, tan könyvnél?!

A debreceni Gazdák Bankja

r.-t. értesíti a t. ügyfeleit és üzletbártaikat, hogy a magyar kir. kormány által hadiszükségletek fedezésére kibocsátandó 1914. évi ::

6 százalékos m. kir. adómentes államjáraadékkölcsönkötvények

jegyzésénél mint aláírási hely működik. A jegyzések pénztárunknál f. hó 23-ig bezáróig a szokásos hivatalos :: órák alatt eszközölhetők. ::

Debreceni Gazdák Bankja r.-t.

A főispánné kötözsurokat tart. Hogy ezeken a zsurokon van-e emberszóllás, mint azon a régieken, a melyekről nem hiányzott a szendvics, a tea, a zongora, nem tudom. Csak azt tudom, hogy ezen a zsurokon nem a társalgási téma a fontos, hanem a sok száz asszony-leányujjak szorgos munkája is bizony nem lényeges, ha az öreg kötöttük fel is törik a gondosan manikűrözött ujjakat, s be is hasad azok rózsás körmöcskéje. Nagyanyáink rozsdás dárdái újból fényesen ragyognak s készülnek a csukaszínű katonaholmik, hogy derék fiaink ne érezzék a Galicziai szerbiai hideget. És úgy érzem, hogy a bárónő főispánné az ő nemes szívével rájött arra, hogy az emberi tulajdonságok közül még a gyöngeségeket is lehet értékesíteni a haza javára. Sok szegény huszár és baka-lélek pedig imába fogja majd foglalni a kötözszer valamennyi tagjának, azaz, hogy nem a nevüket, mert azokat nem fogja tudni, hanem a szívüket, a melynek szép érzeit a zsurtagok, anélkül, hogy tudnák, belekötik a csukaszínű pamuttal a hó sipkába, kézvédőkbe....

KEZTYÜK, KÖTSZEREK,
BETEGÁPOLÁSI CIKKEK LEG
NAGYOBB VÁLASZTÉKBAN:

Schőn Sándor

kesztyű, kötszer- és orvosi
műszertárban

Piacz-utca 26. sz. előtti barakból áthelyezett
Piacz- és Csapó-u. sarkán levő volt kálmái
féle üzlethelyiségbe a Bika-szállóval szemben

A hadikölcsön jegyzése Debreczenben is megindult. Szomorú dolog, hogy a jegyzések gyönyörű eredménye mellett nem hallgathatjuk el egyes bankok apró cseprő intrikáit, amelyek a közönség, egyesek és társulatok lelkesedését igyekeznek lehángolni: Ugy látszik a gyáva önzés kis férgesckéi mégse akarnak elpihenni s minden módon okot akarnak szolgáltatni a város közönségének megvetésére. Hát ha ez volt a céljuk, sikerült is elérniök. Ezzel szemben az Alföldi Takarékpénztár, a maga nemes ajánlatával lehetővé tette azt Frigyesy igazgató javaslatára, hogy Debreczen városa nagyobb, — az ország közvéleménye előtt is jelentős összeget jegyezzen. Meg lehetünk elégedve

a többi jegyzések eredményével is. Különösen lélekemelő, hogy nállunk is, — mint általában az országban, a közép és a munkás-osztály az, amelyik igazán erején felül adakozik a nagy célra. És elebb gondol a haza üdvére s csak azután a kilátásba helyezett kamatnyereségre. Ezt a muukásosztályt, — majdan boldogabb időkben, — mindenféle szociális alkotásokkal erősíteni, tényezővé tenni bizony legfőbb kötelességünk lesz. Most vérről áldozik, de megtakarított koronáival is az első szóra siet a haza oltárához. A főurak nagy része tanulhatna tőlük

TÖRLEY

TALISMAN - CASINO - RÉSERVÉ

A Színházi hét jól indult, de végeredményében a várakozásokat nem elégítette ki. Pedig Debreczennek elsőrangú kötelessége színészetet am mostani időkben is támogatni. Különösen feltűnő, hogy amint a színészet komolyabb oldaláról van szó, a közönség érdeklődése egyre lanyhább. Még kisebb értékű énekes daraboknak is nagyobb közönsége van, mint a jobb fajta aktualis drámai műfajnak. Erdemleges kritikáról — most szó nem lehet, de bizonyos az, hogy még a kényesebb izlésű közönség is meglehetősen elégedve a színházi produkció egyes, igazán művészi részével. Szentgyörgyi Márta például a szubrettek egyik legkiválóbbja, akinek szubtilis művészete bármelyik magyar, tehát fővárosi színpadra is odaillene. Teleky Ilona szép, kellemes énekhangja is érdemes lenne a nagyobb érdeklődésre s a többiek közt is vannak olyanok, akik rendes szezonban is méltán szolgálhatnának rá az elismerő jelszavakra. Az aktualis daraboknak pedig még a leggyengébbjét is végig nézheti és hallgathatja még a finomabb igényű közönség is. Debreczenben mindenesetre méltóbb volna, ha az eddiginél jobban pártolná színészetét.

Alföldi Takarékpénztár Debreczenben.

Piacz-utca 16. szám. (Saját palota.)

Alaptőke 2.400.000 K. Tartalékok: 1.400.000 K. Betét-állomány nyolczmillió korona.

Érdeklődésben a Pesti magyar kereskedelmi bankkal!

ÜZLETÁGAI: Takarékbetétek, csekszámlák. Váltószámitolás, törlesztések és jelzálogkölcsönök. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdai megbízások, hitel-levelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árukra. Saját áruaktár, Safe-deposit (magánletét pénztár.)

Affiliált intézetek: Kábel takarékpénztár r.-t., Nádudvari takarékpénztár r.-t., Hajdunánási gazdasági bank r.-t., Fióktelep Vámpörcs.

Tisztújítások lesznek még ebben az évben úgy Debreczen városánál, mint a megyénél. Illetékes körök — nagyon helyesen — úgy akarják a választásokat megejteni, hogy ne keltessenek azok nagyobb mozgalmakat. És az is lenne méltó úgy a város, mint a megye közönségéhez, ha minden nagyobb mérvű pártoskodás nélkül folyának is a választások. A megyénél a Pákozdy Sándor, vagy Rásó István alispánságában meg is nyugodhatik a közönség s ha Rásó alispánsága nem lehet egyhangú, bár erre a tisztiségre úgy tudásánál, mint több évtizedes szolgálatainál fogva nagyon érdemes lenne, akkor a főjegyzői állásra rajta kívül igazán lámpással keresve se találhatnának alkalmasabb embert. A városi tisztújítás lefolyása még a megyénél is zavartalanabbnak ígérkezik. Márk Endre polgármesteri választása egyhangú lesz, a többi állások pedig nagyobb részben a mostani tisztviselők előléptetésével nagyon jól lesznek megoldva, természetesen az önkéne nyugalomba vonultakon kívül. Ezt nem csak a méltányosság, hanem a város jól felfogott érdeke is így kívánja. A jelenlegi tanácsnoki karból Dr. Vargha Elemérnél alkalmasabb főjegyzőt az új polgármester őszinte segítő-társául nem kívánhatunk. Kivételesen kiváló intelligenciája vas szorgalommal, friss munkabírással párosul.

1914. évi 6%-os magy. kir.
adómentes járadékkölcs nre

hadikölcsönre

előjegyzések eredeti feltételek mellett eszközölhetők a

Debreceni Hitelbank

Részvénytársaságnál.

A Csokonai Kör, a tradíciókhoz méltóképpen Csokonai születésnapjára, a múlt kedden méreteiben impozáns, műsor tekintetében pedig a fővárosi irodalmi társaságokhoz is méltó felolvasó ülést tartott a vármegyeháza pazarul kivilágított dísztermében. Ennek a díszteremnek az átengedése a Kör ünnepi céljaira új korszájelt a debreczeni komoly irodalmi életben. — Most valósággal szűknek bizonyult a közönség befogadására. A műsor klasszikusan s nagyon is irodalmi értékű volt. Szávay Gyula gyönyörű háborus tárgyú verses színjátéka páratlanul áll a komoly értékű aktuális költészetben. Sok igaz műélvezetet, sok tapsot és sok könnyet kaptak a művészi izléssel előadott poemák. Ilyen értelemben véve a Dr. Kardos Albert felolvasása, Oláh Gábor versei és Géressy Kálmán megnyitója átlak vele színvonalon, valamint sikerült volt a Dr. Boldisár Kálmán időszerű felolvasása is. A nagyon sikerült est önkéntes adományokból befolyt gyűjtése 250 koronát reprezentált s az ülést kö-

vető társas vacsora egyik szónoka helyesen jegyezte meg, hogy az ünnepély oázis volt a mai háborus hangulatok közepette.

Nem fáj a feje másnap ha

„LITKE” pezsgőt iszik.

Pálinkás Ilona. Jegyezzük ide e közönséges nevet. A most folyó háboru krónikájában pedig majdan írjuk oda a hősök névsorába azt a táviró-kisasszonyt, aki ezt a nevet viseli s amely név nem ismeretlen a magyar király előtt sem. Legáltalább is ami ősz öreg uralkodónk díszítette fel ennek a táviró kisasszonynak férfiasan szabott posztóblúzá a legelső vitézségi kitüntetések egyik legkiválóbbjával, mert a férfiasan szabott kabát alatt olyan szív dobog, amelyet bármely férfi szív megirigyelhet. A hős táviró kisasszony gránát-tűzben szolgálta a hadi-távírdát, megérdemli, — hogy az utókor megbecsülje nevét mindenha...

APOLLO

MOZGÓSZÍNHÁZ

Ma szombaton és vasárnap

3, 5 és 7 órakor fél, 9-kor rendes helyár
Szenzációs háborus szkeccs.

Attak.

Énekes kinema szkeccs 4 felvonásban.
Írta Adorján László. Zenéjét szerezte:
Kondor Ernő.

Kitűnő kísérő műsor.

Gondoskodjál arról, hogy ellenségeid legyenek, különben a világ nem fog nagyra tartani.

A jóindulatú emberek mindig rosszat művelnek. Olyanok, mint a nők, akik rosszul szabott ruhákban járnak, hogy ezzel jámborságukat bizonyítsák. A jó szándék karöltve jár a helyesírási hibákkal.

A nevelés nagyszerű valami; azonban nem szabad megfélekezünk arról, hogy nem taníthatunk semmi olyast, amit tudni érdemes.

A milliomos nem ellensége az alkoholnak. Csak akkor, ha borralalót ad.

A cigarett a tökéletes gyönyörnek tökéletes típusa. Élvezetet szerez, de ki nem elégít.

Az ostobaságon kívül nincs bűn.

Világháboru térképek

a legujabb és a legjobb kiadásban kaphatók THAISZ ARTHUR papírkereskedésében. Eredeti bolti árakon már 12 fill. kezdve.

Tábori borítékok

2 fillérjével kaphatók THAISZ ARTHUR papírkereskedésében Bika-szálloda mellett. - - - - Szintén 2 fillérjével kaphatók a

Térképzaszlócskák

LEGUJABB

Zenés Képes Levelező Lap

darabja 10 fill.

THAISZ ARTHUR papírkereskedésében, Debreczen, Piacz-utca 7. (Bika szálloda mellett.)